

Kokemuksia eläinsuojien lupa- ja valvonta-asioista Seinäjoella

Hanna Latva-Kiskola, ympäristötarkastaja / 29.9.2017

SEINÄJOKI

Eläinsuojien ympäristöluvut ja valvonta Seinäjoella

- Ympäristölautakunnassa v. 2015 16 ympäristölupaa, joista eläinsuojien ympäristölupia 6 kpl (3 uutta/laajennusta + 3 tarkistamista)
- Vuosina 2016 ja 2017 eläinsuojia koskevia ympäristölupia 1/vuosi (muita 3-4 kpl/vuosi + maa-ainesluvut, sis. esim. 1 yhteislupa).
- Itse lupaprosessit suht helppoja, kunnissa neuvotellaan..
- Noin 200 ympäristölupaa/rekisteröityä toimintaa valvontasuunnitelmassa
- YSL:n luparajamuutosten jälkeen 83 lupavalvottavaa eläinsuojaa. Valvontasuunnitelmassa eläinsuojien valvontatiheys on 1 krt/5 vuotta.
- EPO ELY:stä tuli 8 uutta eläinsuojaa YSL:n luparajamuutosten yhteydessä.
- ELY:n valvottavia Seinäjoella on 40 eläinsuojaa, (9 nauta, 6 sika, 25 broiler).
- Luparajojen alle jää huomattava osa maatiloja, jotka ovat kuitenkin työllistäneet esim. valitusten kautta menneinä vuosina ja tuskin asia muuttuu.
- Projektiluonteisesti olemme valvoneet mm. hevostilat.
- Työmäärään luparajojen nosto ei vaikuttanut vähentävästi!
- Työläiden kohteiden valvonnasta ei vain voi (enää) laskuttaa.
- Vertailuna: Kurikassa, (ent. Kurikka + Jalasjärvi), ympäristölautakunnassa v. 2015 4 kpl eläinsuojan lupia, 125 lupavalvottavaa eläinsuojaa, 180 ei lupavelvollista eläinsuojaa, muita valvottavia ympäristölupia noin 60 kpl

Valvontasuunnitelma

- Kunnan valvontaviranomaisen on laadittava valvontasuunnitelma ja -ohjelma 1.7.2017 mennessä lupavelvollisten ja rekisteröityjen toimintojen säännölliseksi valvomiseksi.
- Seinäjoella lupavelvollisia on valvottu jo vuodesta 2005 lähtien. Valvontatiheys on ollut kerran viidessä vuodessa, eli käytännössä kohteissa on käyty viiden vuoden välein. Monissa kohteissa on nyt käyty jo kolme kertaa.
- Valvontaohjelman mukaisten tarkastusten laskutus alkoi syksyllä 2015 käytetyn työajan perusteella.

Valvontasuunnitelma

- Seinäjoen kaupungin ympäristölautakunta on hyväksynyt valvontasuunnitelman 2014.
- Se on laadittu vuosille 2015-2020. Sitä tarvittaessa päivitetään.
- Vuosittain pitäisi päivittää valvontaohjelmaa, mutta kyllä harvemmaksi on jäänyt. Sen tiedot elävät jatkuvasti.
- Kunkin tarkastajan henkilökohtainen valvontasuunnitelma -excel on tärkein työkalu.
- Valvontaohjelman vuosittainen toteutuminen selvitetään ympäristölautakunnalle toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen yhteydessä. Erikseen siitä ei ole tehty pykälää. Tänä vuonna sitä ei ole ehditty /koettu tarpeelliseksi tehdä viime vuotta koskien.. Lautakunta myös vaihtui alkuvuodesta.

Ote henkilökohtaisesta valvontasuunnitelmasta

ympäristölupa / vahti	viimeisin tarkastus	Seuraava tarkastusvuosi valvontasuunnitelmassa	Huomioita toiminnasta	Toimenpiteiden määräaika	luvan tarkistus	Muuta
vahti	Ahtolantie 10.11.2011,	2016	lantala sovitusti korotettu ja korjattu, katsottu ymp.katselmuksella 2012	30.6.2012		Kaupilla eläinsuoja myös Haapaluomassa,
21.1.2010, § 3	21.7.2014	2019	Lantala ok (tieto 28.6.2013) Lantala ei ole ok, tieto 21.7.2014, tuubikompostointi, homma siis ok. Ei mitään kapasiteettirajoitusta!	30.11.2014	31.12.2020	
vahti	4.12.2008, 1.7.2013	2018				
ymp.lupa, 14.2.2013, § 4	24.1.2013, 10.7.20	2019	Öljysäiliö allastettu, ranta-alue, eläinsuojan wc-vesien osalta kts. Muistio. Kaikki ok!!	31.12.2013	31.12.2023	
ymp.lupa, 14.6.1996, § 25, vahti, uusi ymp.lupa pohjavesialue 28.6.2012, § 136	20.5.2011, 7.11.20	31.12.2022	Pohjavesinäyteet vuosittain kesäkuussa. Lantalan ja virtsasäiliön tiiveys tarkis			Tulokset saatu elokuu 2017
vahti/ymp.lupa 9.10.1996, § 103	14.10.2011, 7.11.2	2021				

Pienten eläinsuojien valvonta

Luvanvaraisuudesta putoavien pienten eläinsuojien valvonta ennakkovalvonnasta jälkivalvontaan

- Lannan varastointi, levitys, jaloittelualueet: nitraattiasetus, ympäristönsuojelumääräykset
- Jätevedet: Haja-asutuksen jätevesisäädökset YSL ja jätevesiasetus, ympäristönsuojelumääräykset
- Jätevesilietteet: jätelaki, jätehuoltomääräykset
- Melu, pöly, öljysäiliöt, jätteet, jätteenpoltto jne. YSL , JL
- Normaalit hallintomenettelyt (neuvonta, maksuttomat tarkastukset, kehotukset, hallintopakko)
- Tarvittaessa yksittäinen määräys pilaantumisen ehkäisemiseksi (YSL 180): tarkastus, kuuleminen, valituskelpoinen päätös

Valvonnan kehittäminen?

- Yhden seinäjokisen esimerkkitalan syksy: koko tilan tarkastus, verotarkastus, erityistukiehtoihin liittyvä tarkastus, eläinsuojelutarkastus, työsuojelutarkastus sekä ympäristöluvan valvontaan liittyvä tarkastus
- Osittain kehnoa tuuria, että kaikki sattuivat lyhyen ajan sisään, mutta onko tämä ihan tarkoituksenmukaista ja resurssiviisasta tällaisina tehostamisen aikoina?!
- Ei ihme, että tiloilla kiristellään hampaita!
- Eikö ole mitään keinoa viranomaisten väliseen tiedon välittämiseen, yhteistyöhön?! Eri hallinnonalojen välinen yhteistyö!
- Usein kuitenkin kysyttiin ja tarkasteltiin hyvinkin saman tyyppisiä asioita eri tarkastuksissa.

Näin tukivalvonnassa, tehoaakohan meidän konsteja paremmin?

Sanktiot kohdistuvat EU:n suoriin ja osarahoitteisiin tukiin sekä osaan kansallisista tuista (1 %, 3 % tai 5 %, toistuvat ja tahalliset laiminlyönnit 15-100 %) eli EU:n suorat tuet ovat perustuki, viherryttämistuki ja nuorten viljelijöiden tukia ja EU:n osarahoitteisia tukia: luonnonhaittakorvaus, ympäristökorvaus, luonnonmukaisen tuotannon korvaus ja eläinten hyvinvointikorvaus. Sanktiot määrätään kaikkiin em. tukiin, EU:n suositus on, että sanktio on 3 %.

Sanktiot yleensä 3% (1-5%), joskus 0%

- Toistuvuudessa sanktio aina kolminkertaistuu
- Tahallisuus 20% (15-100%)

Naapurikunnassa viime vuonna sellainen tapaus, että asiakkaan vuokralantala oli vuotanut, tullut ns. ohi täyttöpuolelta. ELYn tarkastaja oli kirjannut vähäinen vuoto ja määrännyt 1 %:n sanktiot ja lähettänyt pöytäkirjan toimenpiteitä varten...no tuskinpa tuo isäntä täyttää edelleen tuota lantalaan niin, että pääsee vuotamaan...

Eläinsuojien valvonta alussa

- Asiat valvontakäynnillä:
 - Esimerkki erästä ensimmäisestä valvontakohteesta vuodelta 2007.
- Ensimmäisellä valvontakerralla tärkeintä olivat:
 - Lannan varastointitilavuudet,
 - Peltoalojen riittävyys
 - Maito huoneen jätevedet
 - Pohjavesialue!

TODETUT SEIKAT:

Tilalla on suoritettu ympäristöluvantarveharkintaan liittyvä tarkastus 18.11.2002. Tilaa ei ole velvoitettu hakemaan ympäristönsuojelulain 28 §:n mukaista ympäristölupaa. Toiminta täytti luvantarveharkinnassa katsotut edellytykset.

Eläinmäärä: Tilalla on paikat maksimissaan 30 lypsylehmälle, yht. 45 hieholle ja lihanaudalle sekä 6 alle 6 kk:lle vasikalle.

Lannankäsittely: Kaikki eläimet ovat lietelannalla. Lietesäiliötilavuutta on $600\text{ m}^3+588\text{ m}^3$ + lietekuilut 112 m^3 eli yhteensä 1300 m^3 . Säiliöiden täyttö on alta. Säiliöitä ei ole katettu.

Maksimi eläinmäärän tarvitsema lietelannan varastointitilavuus 4 kk laidunnusaika huomioituna on 947 m^3 . Jollei eläimiä laidunneta, lietesäiliötilavuutta tarvitaan 1419 m^3 .

Laidunnus: Kaikki muut paitsi sonnit laiduntavat n. 4 kk.

Maitohuoneen jätevedet: On johdettu lietesäiliöön. Kun laitteet ja tankit pestään koneellisesti, pesuvesien tilavuustarve on laskennallisesti n. 150 m^3 vuodessa. Jos laitteita ja/tai tankkia pestään käsin, tilavuustarve on tapauskohtaisesti arvioitava.

Lannan levitysala: Lannan levitykseen on käytettävissä omaa peltoalaa yhteensä 44 ha. Maksimi eläinmäärän tarvitsema lannanlevitysala on n. 32 ha.

Säilörehu: Tehdään esikuivattuna pyöröpaaleiksi.

Viljan kuivaus: ei ole omaa kuivaajaa.

Poltonesteiden varastointi: Säiliöt ovat betonilaatan päällä. Ei ranta-alueella tai pohjavesialueella.

Raatojen käsittely: Raadot toimitetaan Honkajoelle.

TOIMENPITEET:

Tilan lannanvarastointitilavuudet ovat riittävät tilan eläinmäärälle ja vastaavat 8 kk:n varastointitilavuutta. Maitohuoneen pesuvedet on johdettu lietesäiliöön. Lietesäiliötilavuus on riittävä myös näitä varten. Jos eläimiä ei laidunnettaisi, lietesäiliötilavuudet jäisivät vajaaksi. Lannan levitysalaa on riittävästi. Poltonesteiden varastointi on myös asianmukaista.

Tilalta ei edellytetä toimenpiteitä.

Mikäli eläinsuojan toiminnassa jatkossa todetaan puutteita, puututaan toimintaan ensin normaalein ympäristövalvontatoimin. Toiminnanharjoittaja on velvollinen hakemaan ympäristölupaa, mikäli toiminnassa tapahtuu olennainen muutos tai laajennus.

Mitä ”uusia” asioita seuraavilla käynneillä...

- Kemikaalien varastointi
- Asuinkiinteistön jätevesiasiat olivat muutaman vuoden tässä välissä tapetilla..
- Viime vuonna tarkastuksilla puhuttiin muutoksen tuulissa olleesta nitraattiasetuksesta, aina riitti ohjeistettavaa.
- Edelleen jutellaan lannan levityksen ”poikkeusluvista” kuluneen vuoden sääolosuhteiden vuoksi
- Puristenesteet
- Paalimuovit, muu jätehuolto
- Moneen ”pienempään” asiaan voi ottaa nyt kantaa, kun pääasiat kunnossa.
- Jaloittelun / laidunnuksen muutokset
- Esimerkki tuoreemmasta muistiosta..

Aika
Paikka
Läsnä

YMPÄRISTÖLUVAN VALVONTAAN LIITTYVÄ MÄÄRÄAIKAISTARKASTUS

Ympäristölautakunta on arvioinut toiminnan ympäristöluvan tarpeen 17.7.2007. Ympäristölautakunnan päätöksellä xxx:n omistuksessa olevan eläinsuojan toiminnalle ei tarvinnut hakea ympäristönsuojelulain 28 §:n mukaista uutta ympäristölupaa. Ympäristölupaa ei ole edellytetty haettavan, kun tehdyn tarkastuksen perusteella katsottiin toimintaa harjoitettavan vuonna 2000 voimaan tulleen ympäristönsuojelulain mukaisesti.

Ympäristönsuojelulain muutoksen 423/2015 mukaan, eläinsuojien luparajakynnystä on nostettu. Aikaisemmin lupavelvollisia olivat vähintään 30 lypsylehmän tai eläinyksiköiltään sitä vastaavat tilat. Muutoksen jälkeen lupakynnys on 50 lypsylehmää tai sitä eläinyksiköiltään vastaava määrä.

Nyt kyseessä olevalla tarkastuksella käytiin läpi tilan tämänhetkinen toiminta. Edellinen tarkastus on tehty 25.4.2012.

Maksimi eläinmäärä:

Nykyinen eläinmäärä:

Lannan käsittely:

Laidunnus:

Maitohuoneen jätevedet:

Lannan levitysala:

Säilörehu:

Viljan kuivaus:

Polttonesteiden ja kemikaalien varastointi:

Jätteiden varastointi ja kierrätys:

Raatojen käsittely:

Muuta, mm. siisteys:

Tarkastuksen maksullisuus:

Tarkastuksesta laskutetaan ympäristönsuojelulain 205 §:n ja Seinäjoen kaupungin taksan mukaisesti. Tuntihinta on 54 €/h. Kun kyseessä on mikroyritys, valvontamaksua voidaan alentaa 20 %. Tarkastukseen käytetty aika kokonaisuudessaan on 2 h huomioiden tarkastukseen valmistautuminen ja muistion kirjoitus. Tarkastusmaksu on 108 €, jota alennetaan 20%. Tarkastusmaksu on 86,40 €. Tarkastusmaksuun on mahdollista hakea muutosta lain verojen ja maksujen täytäntöönpanosta 15.6.2007/706 nojalla. Lasku lähetetään Seinäjoen kaupungin laskutusjärjestelmästä erikseen.

Toimenpiteet:

Tilan toiminnasta ei ole huomautettavaa.

Tilan eläinyksikkömäärä on maksimissaankin alle ympäristöluparajojen. Eläinsuojan toiminnalle ei vaadita ympäristönsuojelulain (527/2014) 27 §:n mukaista lupaa. Eläinsuojan eläinyksikkömäärä ei edellytä myöskään valvontasuunnitelman mukaista 5 vuoden välein tapahtuvaa määräaikaistarkastusta.

Jos tilan toimintaa suunnitellaan laajennettavan, ympäristöluvan tarve on arvioitava uudelleen.

Seinäjoen kaupunki / ympäristönsuojelu

SEINÄJOKI

Yli 10 vuoden valvonnan jälkeen..

- Osalla tiloista ei ole enää mitään uutta...
- Kolmas kerta on ollut vanhan kertausta eikä tarkastajallakaan ole välttämättä ollut mitään uutta "vietävää"
- Tarkastuksilla keskustellaan myös ajankohtaisista asioista, muuttuneesta lainsäädännöstä jne.
- Luparajojen nosto on tuonut tilakäynteihin uuden motivoivan "syyn". Osalle tiloista on lähetetty kirje, osaan on menty paikan päälle ja todettu tarkastuksen jälkeen, ettei toiminta ole enää lupavelvollista.
- Luotetaan siihen, että lainsäädäntö muuttuu niin kovasti, että 5 vuoden välein on aiheellista käydä.
- Moni alle luparajojen oleva kohde olisi kuitenkin ehkä ympäristönsuojelullisesti tärkeämpi kohde käydä..
- Miten resurssit kunnissa riittävät?
- Meillä valvontakohteita vuosittain kaiken kaikkiaan yhteensä noin 40 kpl. Tämä onnistuu kolmen tarkastajan voimin myös muiden töiden ohessa kyllä!

Valvontaa käytännössä

- Välineet kannattaa olla kunnossa, kannettava tms. matkaan?
- Etukäteistyö helpottaa
- Homma rutinoituu, mutta ne muistiot...
- Eläintilalle sopivan ajankohdan löytäminen välillä hankalaa
- Ensimmäiset kerrat työläimpiä, tulevat käynnit muuttuneiden asioiden kartoittamista
- Eläinsuojien valvontakäynnit ovat tarkastuksista helpoimpia ja nopeimpia vrt. jätteen ammattimainen käsittely. Tiettyjen toimijoiden kohdalla ei häittäisi, vaikka kävisi joka viikko..

Lämmin kiitos!

SEINÄJOKI

KOMIA
SEINÄJOEN
KAUPUNKISEUTU